

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 3Stk/7/2022
Identifikačné číslo spisu: 5021200383
Dátum vydania rozhodnutia: 20. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:5021200383.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: G. E., narodený XX. G. XXXX, trvale bytom X. XXX/X, XXX XX R., právne zastúpeného advokátkou Mgr. Monikou Dunčákovou, so sídlom Štúrova 20, 040 01 Košice, IČO: 35 537 116; proti žalovanému: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline, Oddelenie mýtnej polície PZ, Demänovská cesta č. 79, 031 01 Liptovský Mikuláš; o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. E0122534 zo dňa 16. mája 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 16 Sa 7/2021-40 zo dňa 22. septembra 2021, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu odmieta.
- II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Odôvodnenie

I.

Priebeh administratívneho konania a konania pred správnym súdom

1. Žalobca, ako vodič osobného motorového vozidla ev. č. PPATLET, sa mal dňa 16. mája 2018 o 16:17 hod. na diaľnici D1 úseku Liptovský Mikuláš - Ivachnová v časti zvanej Dechtáre dopustiť priestupku na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. l) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“) porušením § 10 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a to tým, že na diaľnici používal k jazde jazdný pruh vyhradený na predbiehanie ostatným motorovým vozidlám.

2. V nadväznosti na zistený skutok príslušník žalovaného uložil žalobcovi pokutu vo výške 50,- € v blokovom konaní, o čom vyhotovil blok č. E0122534 zo dňa 16. mája 2018 (ďalej len „napádané rozhodnutie“).

3. Proti napádanému rozhodnutiu žalovaného podal žalobca správnu žalobu, ktorá bola Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „správny súd“) doručená dňa 12. augusta 2021. V tejto žalobca tvrdí, že k zaplateniu blokovkej pokuty na mieste pristúpil z dôvodu nedostatočného poučenia o jeho právach, o možnosti prejednať priestupok v správnom konaní. Tvrdí, že bola zneužitá jeho rozrušenosť a nemohol sa preto slobodne rozhodnúť, či akceptuje blokové konanie. Nezákonnosť napádaného rozhodnutia vidí v jeho nulite, ktorá má byť spôsobená tým, že neobsahuje riadne poučenie a ani dátum. Podľa názoru žalobcu napádaného rozhodnutie ako ani väčšina pokutových blokov neobsahuje náležitosti bloku podľa § 85 ods. 4 zákona o priestupkoch. Neplatnosť napádaného rozhodnutia vidí tiež v tom, že s blokovým konaním súhlasil len v dôsledku nedostatočného poučenia, preto jeho prejav vôle nebol slobodný, zrozumiteľný a určitý, došlo k nemu z dôvodu omylu žalobcu. Žalobca argumentuje, že príslušník žalovaného ho mal uviesť do omylu v tom, že mal byť sankcionovaný za výrazné prekročenie povolenej rýchlosti (o 56 km/h). Až na základe evidencie priestupkov sa mal žalobca dozvedieť, že bol sankcionovaný za iný skutok, ktorého sa však nedopustil.

4. Žalobca žiadal správny súd o iniciovanie konania vo veci súladu § 181 ods. 1, príp. ods. 4 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) s Ústavou Slovenskej republiky. Podľa jeho názoru nemožno uplatňovať 2 mesačnú lehotu na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiam vydaným v blokovom konaní, keďže tieto neobsahujú riadne poučenia o možnosti podať opravný prostriedok na súde. Namietla tiež protiústavnosť blokového konania ako takého a jeho rozpor s právom na spravodlivý proces a súdnu ochranu.

5. Správny súd si za účelom posúdenia podmienok prípustnosti správnej žaloby žalobcu vyžiadaval administratívny spis.

6. Správny súd uznesením č. k. 16 Sa 7/2021 zo dňa 22. septembra 2021 (ďalej len „napádané uznesenie“ alebo „uznesenie správneho súdu“) správnu žalobu žalobcu ako oneskorene podanú podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP odmietol. Z administratívneho spisu zistil, že napádané rozhodnutie bolo vydané dňa 16. mája 2018, kedy žalobca aj na mieste zaplatil blokovú pokutu. Dvojmesačná lehotu na podanie správnej žaloby, podľa právneho názoru správneho súdu, začala žalobcovi vyplynúť od tohto momentu. Správna žaloba však bola správnemu súdu doručená až 13. augusta 2021, teda celkom zjavne po márnom uplynutí lehoty na podanie správnej žaloby podľa § 181 ods. 1 SSP (tá uplynula žalobcovi dňa 16. júla 2018).

7. V závere napadnutého uznesenia správny súd poučil žalobcu o jeho práve v lehote jedného mesiaca odo dňa doručenia uznesenia správneho súdu podať kasačnú sťažnosť na správny súd. Rovnako bol poučený aj o povinnom spísaní kasačnej sťažnosti advokátom a aj o povinnom právnom zastúpení sťažovateľa v konaní o kasačnej sťažnosti.

II.

Kasačná sťažnosť a priebeh konania na kasačnom súde

8. Proti napádanému uzneseniu podal žalobca - sťažovateľ kasačnú sťažnosť. Napádané uznesenie podľa jeho názoru vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľ dôvodí, že poučenie, ktoré dostal zo strany žalovaného o možnosti podať opravný prostriedok (podať správnu žalobu) bolo nedostatočné, absentuje v ňom totiž údaj o tom, na ktorý súd a v akej lehote sa môže obrátiť. Pre vady poučenia zastáva názor, že lehotu na podanie správnej žaloby proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného plynie vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote od momentu, keď sa žalobca dozvedel o obsahu rozhodnutia.

9. Sťažovateľ zopakoval svoju argumentáciu o neústavnosti dvojmesačnej lehoty na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu vydanému v blokovom konaní a neústavnosti blokového konania ako takého spolu so žiadosťou o iniciovanie konanie o súlade právnych predpisov (bod 4).

10. Ku kasačnej sťažnosti sťažovateľ nepripojil splnomocnenie pre advokáta na spísanie kasačnej sťažnosti a ani na zastupovanie v kasačnom konaní. V závere kasačnej sťažnosti sťažovateľ požiadal o

pridelenie advokáta, keďže bol nezamestnaný a nemal dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie právnych služieb.

11. Uznesením správneho súdu č. k. 16 Sa 7/2021-55 zo dňa 9. novembra 2021, doručeným žalobcovi dňa 27. novembra 2021, správny súd vyzval žalobcu na predloženie splnomocnenia udeleného advokátom na zastupovanie v kasačnom konaní alebo na preukázanie podania žiadosti o poskytnutie právnej pomoci Centru právnej pomoci. Správny súd s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžfk 34/2019 zo dňa 14. januára 2020 dôvodil, že nedostatok spísania kasačnej sťažnosti advokátom je odstrániteľným nedostatkom.

12. Dňa 17. decembra 2021 sťažovateľ oznámil správny súd, že udelil splnomocnenie na zastupovanie v kasačnom konaní advokátke Mgr. Monike Dunčákovej.

13. Dňa 27. decembra 2021 Mgr. Monika Dunčáková zaslala správny súd splnomocnenie na zastupovanie žalobcu „vo veci podanej kasačnej sťažnosti“ zo dňa 15. decembra 2021.

14. Žalovaný ku kasačnej sťažnosti žalobcu uviedol, že konanie považuje za ukončené, s napadnutým uznesením správneho súdu sa stotožňuje a ku kasačnej sťažnosti sa bližšie vyjadrovať nebude.

IV.

Posúdenie kasačného súdu

15. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) po predložení spisu s kasačnou sťažnosťou sťažovateľa na rozhodnutie v prvom rade skúmal naplnenie procesných podmienok pre jej prejednanie. Zistil pritom existenciu nedostatkov vo vzťahu k splneniu podmienky spísania kasačnej sťažnosti advokátom podľa § 449 ods. 1 SSP.

16. Podľa ustanovenia § 449 ods. 1 SSP „sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.“

17. V súvislosti s predmetným ustanovením dáva kasačný súd do pozornosti, že podmienka právneho zastúpenia sťažovateľa v kasačnom konaní nie je samoúčelná, ide o legitímnu požiadavku, ktorá „má prispieť k profesionalite konania a sleduje sa ňou v prvom rade ochrana práv žalobcu, resp. sťažovateľa, ako účastníkov súdneho preskúmvacieho konania, v ktorom sa v rozhodujúcej miere riešia právne otázky a medzi účastníkmi je často sporným len výklad právnych predpisov“ (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Asan 29/2019 zo dňa 11. decembra 2019, bod 18, obdobne tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžfk 28/2019 zo dňa 11. júla 2019, sp. zn. 5 Sžfk 27/2018 zo dňa 12. septembra 2019 a iné). Súčasne súvisí aj s povahou správneho súdnictva a kasačného konania, v ktorých dochádza k striktnej koncentrácii uplatňovania sťažnostných či žalobných bodov v lehote na podanie či už správnej žaloby (§ 183 a § 134 ods. 1 a 2 SSP), alebo kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP). Z dôvodu nutnosti včasného uplatnenia argumentov v súdnom konaní, sa požiadavka právneho zastúpenia nevzťahuje len na zastupovanie v kasačnom konaní, ale aj na moment spísania kasačnej sťažnosti.

18. Kasačný súd, po oboznámení sa so súdnym spisom, konštatuje, že zo sťažovateľom podanej kasačnej sťažnosti nevyplýva jej spísanie advokátom. Táto nebola podaná advokátom a právny zástupca žalobcu na nej nie je ani označený. Súčasne aj z neskôr predloženého splnomocnenia vyplýva, že právna zástupkyňa sťažovateľa prevzala jeho zastúpenie až dňa 15. decembra 2021, pričom k podaniu kasačnej sťažnosti zo strany sťažovateľa došlo už 25. októbra 2021. Z predloženého splnomocnenia možno tiež vyvodiť, že sa vzťahuje na zastupovanie „vo veci podanej kasačnej sťažnosti“, nie však na spísanie a podanie kasačnej sťažnosti.

19. Na tomto mieste, aj s ohľadom na postup správneho súdu (bod 6), je potrebné zdôrazniť, že medzi právnou požiadavkou spísania správnej žaloby advokátom (§ 49 ods. 1 SSP) a spísania kasačnej

sťažnosti advokátom (§ 449 ods. 1 SSP) je rozdiel. Nemožno na nich aplikovať bezvýhradne rovnaké východiská.

20. Konanie o správnej žalobe totiž nasleduje po administratívnom (správnom) konaní, v ktorom účastník konania spravidla nemusí byť zastúpený advokátom (napr. § 17 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov; ďalej len „Správny poriadok“). Poučenie o prípustnosti súdneho prieskumu vo vzťahu k vydanému správnomu rozhodnutiu pritom neobsahuje poučenie o požiadavke povinného právneho zastúpenia v správnom súdnom konaní (§ 85 ods. 3 zákona o priestupkoch, § 47 ods. 4 Správneho poriadku). Vada nespísania správnej žaloby advokátom má preto povahu odstrániteľnej vady konania, keďže odmietnutie prístupu k súdu uplatňujúcej požiadavku, o ktorej účastník správneho konania nemusel vedieť, sa môže javiť ako nespravodlivé, resp. rozporné s podstatou práva na spravodlivý proces a účelom požiadavky právneho zastúpenia v správnom súdnom konaní (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžfk 34/2019 zo dňa 14. januára 2020).

21. Naproti tomu kasačné konanie nasleduje až po završení správneho súdneho konania. Jednou z povinných náležitostí rozhodnutia správneho súdu, ktoré môže byť napadnuté kasačnou sťažnosťou, je pritom aj poučenie obsahujúce údaj o náležitostiach kasačnej sťažnosti a povinnom zastúpení advokátom v kasačnom konaní (§ 139 ods. 1 SSP samostatne ako aj v spojení s § 147 ods. 2 a § 149 ods. 1 SSP). Účastník správneho súdneho konania brojaci proti rozhodnutiu správneho súdu tak musí mať už od počiatku vedomosť o tom, že v kasačnom konaní musí byť zastúpený advokátom a jeho kasačná sťažnosť musí byť advokátom aj spísaná. Z tohto dôvodu predstavuje nedostatok pri spísaní kasačnej sťažnosti advokátom, pokiaľ (i) nebol odstránený v lehote na podanie kasačnej sťažnosti (§ 444 ods. 2 a § 445 ods. 2 SSP) a (ii) pokiaľ bolo poučenie správneho súdu v tomto smere úplné (§ 459 písm. e) v spojení s § 450 ods. 1 SSP), neodstrániteľnú vadu konania, resp. kasačnej sťažnosti.

22. Keďže sťažovateľ predložil splnomocnenie pre advokátku (17., resp. 27. decembra 2021 - body 12 a 13) až po uplynutí lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (táto uplynula dňa 25. októbra 2021) a poučenie správneho súdu o povinnosti spísania kasačnej sťažnosti a povinnosti právneho zastúpenia v kasačnom konaní bolo úplné a zrozumiteľné (bod 7), dodatočné predloženie splnomocnenia nebolo spôsobilé odstrániť nedostatok kasačnej sťažnosti spočívajúci v jej nespísaní advokátom. A to bez ohľadu na nesprávnosť odôvodnenia výzvy správneho súdu (bod 11).

23. Keďže kasačná sťažnosť sťažovateľa nebola spísaná advokátom, sťažovateľ nesplnil podmienku preukázania spísania kasačnej sťažnosti advokátom podľa § 449 ods. 1 SSP. Kasačný súd preto kasačnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 459 písm. e) a d) SSP.

24. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol s odkazom na § 467 ods. 1 v spojení s § 170 písm. a) a § 171 ods. 1 SSP tak, že tento žiadnemu z účastníkov nepriznal. Urobil tak preto, že hoci sťažovateľ zavinil odmietnutie kasačnej sťažnosti nezabezpečením jej spísania advokátom, žalovanému žiadne trovy kasačného konania nevznikli (mutatis mutandis rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 14/2018 zo dňa 28. februára 2018, publikované pod č. R 72/2018)

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 463 v spojení s § 147 ods. 2 a § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

